

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів**

**СИЛАБУС
Вибіркової освітньої компоненти**

ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

*підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність*

Луцьк – 2023

Силабус освітньої компоненти ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво та торгівля, за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Карлін М. І., професор кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:

Гарант ОПП Наталія ПРОЦЬ

Силабус освітньої компоненти перезатверджено на засіданні кафедри фінансів
Протокол № 6 від 9.01.2022 р.

Завідувачка кафедри Олена СТАЩУК

© Карлін М. І., 2023 р.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин / кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u>3</u>
		Семестр <u>5-ий</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) <u>20</u> год.
		Лабораторні 0 год.
		Індивідуальні <u>0</u> год.
Мова навчання		Консультації 10 год.
	Самостійна робота 110 год.	
		Форма контролю: залік
		<u>українська</u>

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПП: КАРЛІН МИКОЛА ІВАНОВИЧ

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри фінансів

Мобільний телефон: 067-30-69-740

E-mail: Karlin.Nicholas@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Публічні фінанси» належить до переліку нормативних дисциплін циклу загальної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» та спрямована на формування у студентів системи компетентностей щодо розуміння фінансово-економічних відносин, що виникають з приводу формування і використання публічних (суспільних) фінансів на всіх рівнях.

2. Пререквізити. Вивчення освітнього компонента базується на знаннях з вивчення курсів з фінансів.

Постреквізити. Вивчення освітнього компонента сприятиме належній підготовці студентів до вивчення курсу «Фінанси суб'єктів господарювання».

3. Мета і завдання освітнього компонента. На основі з'ясування теоретичних засад функціонування системи публічних (суспільних) фінансів у розвинутих країнах виявити конкретні форми і методи використання цих коштів в Україні та шляхи підвищення їх ефективності. Основними завданнями вивчення ОК «Публічні фінанси» є: з'ясувати теоретичні основи формування та використання публічних фінансів у розвинутих країнах та в Україні; виявити

конкретні форми і методи удосконалення використання публічних фінансів в Україні на державному та місцевому рівнях.

4. Результати навчання.

При вивченні курсу «Публічні фінанси» студент набуде наступні компетенції:

Інтегральна компетентність:

здатність застосовувати знання з публічних фінансів у професійній політичній діяльності; знання вимог до написання наукових робіт з публічних фінансів; вміння чітко виражати свої думки, мати свій погляд на проблему та вміння відстоювати свою позицію щодо напрямів удосконалення використання публічних фінансів України в сучасних умовах; здатність ініціювати свої ідеї при проведенні практичних занять з курсу «Публічні фінанси».

Загальні компетентності:

ЗК-13. Здатність виявляти знання та розуміння основ функціонування сучасної економіки на мікро- та макрорівні

Спеціальні компетентності:

ФК-12. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області у сфері фінансів для вирішення управлінських завдань.

Програмні результати навчання

ПРН-21. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем..

5. Структура освітньої компоненти.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Теорія публічних фінансів							
Тема 1. Еволюція фінансової науки. Визначення публічних фінансів	6	2	2		2		С/ 5 бали
Тема 2. Умови прояву державою своєї активності через публічні фінанси	6	2	2		2		С / 5 бали
Тема 3. Державний перерозподіл фінансів та справедливість. Оптимальний бюджет	7	2	2		2	1	С/2,4бали
Тема 4. Порядок прийняття державних рішень у сфері бюджету.	7	2	2		2	1	С / 5 бали
Тема 5. Зростання ступеня державної активності та публічні фінанси	6	2	2		2		С/ 5 бали
Разом за модулем 1	56	16	10		18	4	19,2 бали
Змістовий модуль 2. Становлення та розвиток публічних фінансів в Україні							
Тема 6. Державний борг і соціальне забезпечення	11	4	4		2	1	С / 5 бали
Тема 7. Публічні фінанси в	6	2	2		2		С / 5 бали

період Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.							
Тема 8. Функціонування публічних фінансів на українських землях в період польсько-литовської та козацької доби і в складі Російської, Австрійської та Австро-Угорської імперій і Польщі.	7	2	2		2	1	С / 5 бали
Тема 9. Публічні фінанси в Україні в 1917-1922 рр. та в період існування СРСР.	7	2	2		3		С / 5 бали
Тема 10. Проблеми та шляхи удосконалення формування публічних доходів і використання публічних видатків в Україні	7	2	2		3		С / 5 бали
Разом за модулем 2	64	20	10		20	2	50 бали
Види підсумкових робіт							
Підсумкова контрольна робота							50 балів
Всього годин / Балів	150	10	20		110	10	100

*Форма контролю: С – семінар, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу.

1. Видатки на державне управління в Україні та шляхи їх удосконалення
2. Видатки на розвиток економіки в Україні та шляхи їх удосконалення
3. Особливості формування фінансів підприємств державного сектору в Україні.
4. Особливості використання фінансів підприємств державного сектору в Україні.
5. Необхідність приватизації підприємств та установ публічного сектору в Україні.
6. Проблеми приватизації підприємств та установ публічного сектору в Україні.
7. Проблеми і напрями удосконалення управлінням державного боргу України
8. Проблеми і напрями обслуговуванням державного внутрішнього боргу України
9. Проблеми і напрями удосконалення управлінням й обслуговуванням державного внутрішнього боргу України
10. Проблеми і напрями удосконалення управлінням й обслуговуванням державного зовнішнього боргу України
11. Проблеми і напрями удосконалення управлінням й обслуговуванням валового зовнішнього боргу України
12. Функції Міністерства фінансів України та шляхи удосконалення його діяльності.
13. Функції територіальних підрозділів Міністерства фінансів України та шляхи удосконалення їх діяльності.
14. Функції Державної податкової служби України.
15. Напрями удосконалення функціонування Державної податкової служби України.
16. Функції Державної казначейської служби України.
17. Шляхи удосконалення діяльності Державної казначейської служби України.
18. Функції Державної аудиторської служби України.
19. Напрями удосконалення функціонування Державної аудиторської служби.
20. Функції Державної служби фінансового моніторингу і напрями удосконалення її функціонування.

21. Функції Бюро економічної безпеки і напрями удосконалення його функціонування.

22. Функції Агентства з розшуку та менеджменту активів (АРМА) і напрями удосконалення його функціонування.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента

Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://surl.li/lpbys>).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Виконані завдання здобувачем освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Неухильне дотримання Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо додаткових (бонусних) балів

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт: опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; - підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів; – перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, вс еукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів; – подача проектних

заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Залік відбувається на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, самостійної роботи, контрольних робіт, тестових завдань. Залік виставляється за умови, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом освітнього компонента, та отримав не менше ніж 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, пройти тестування по всіх темах, зробити розрахункові завдання тощо).

У випадку, якщо здобувач освіти не добрав 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості шляхом підготовки питань до заліку:

1. Еволюція фінансової науки у дослідженнях зарубіжних вчених
2. Проблема визначення структури фінансової системи України
3. Проблема визначення публічних фінансів та їх структури
4. Реформування системи публічних фінансів в Польщі: досвід для України
5. Економічна логіка дій держави в регулюванні господарства за допомогою публічних фінансів
6. Різні погляди щодо необхідності втручання держави в економіку
7. Вашингтонський консенсус
8. Пекінський консенсус
9. Публічні закупівлі як засіб державного регулювання використання публічних фінансів у демократичних країнах
10. Публічні закупівлі як засіб підвищення ефективності державного регулювання публічних фінансів в Україні
11. Основи державного перерозподілу ВВП в ринковій економіці
12. Особливості перерозподілу ВВП на основі рішення більшості
13. Необхідність врахування інтересів меншості при перерозподілі ВВП
14. Досвід Швеції в ефективному розподілі бюджетних коштів на державному та місцевому рівнях
15. Досвід Фінляндії в ефективному розподілі бюджетних коштів на державному та місцевому рівнях
16. Мета, наслідки й принципи формування державних доходів
17. Бюджет за прямої демократії та в умовах представницької демократії
18. Правила (мотиви) перерозподілу ВВП у демократичних країнах
19. Проблеми прийняття оптимального бюджету в демократичних країнах
20. Досвід США щодо ефективного використання бюджетних коштів
21. Особливості Державного бюджету України на 2023 рік
22. Прямі та непрямі податки у демократичних країнах та в Україні
23. Визначення та структура податкового тягаря
24. Методи обмеження податкового тягаря у демократичних країнах
25. Визначення принципів оподаткування традиційною фінансовою наукою
26. Визначення принципів оподаткування сучасною фінансовою наукою
27. Особливості взаємозв'язку оподаткування та ефективності
28. Особливості взаємозв'язку оподаткування та справедливості
29. Концептуальні моделі оподаткування, що характеризують поведінку уряду в умовах різних обмежень
30. Теорії оподаткування висунуті представниками економіки добробуту
31. Оптимальне оподаткування благ та оптимальне прибуткове оподаткування
32. Теорія еволюційного оподаткування та її особливості в сучасних умовах
33. Причини ухилення від податків, що пояснюються різними економічними теоріями.
34. Чинники ухилення від сплати податків.

35. Інституціональні умови, що впливають на поведінку платника податків
36. Способи уникнення сплати податків та боротьба з цим явищем
37. Прибуткове оподаткування доходів громадян в розвинутих країнах та особливості його реформування
38. Особливості оподаткування домогосподарств в Німеччині
39. Особливості оподаткування домогосподарств у Великій Британії
40. Економічна сутність корпоративного податку та історія його розвитку
41. Особливості використання непрямих податків у розвинутих країнах
42. Історія та особливості використання непрямих податків в Україні
43. Податок на додану вартість та проблема його заміни податком з обороту
44. Особливості використання акцизного податку в Україні
45. Фінансування соціального забезпечення як одна з проблем демократичного суспільства.
46. Проблеми соціального забезпечення та шляхи їх вирішення в країнах світу та в Україні
47. Дефіцит державного бюджету та засоби його обмеження
48. Сутність, структура та межі державного кредиту
49. Сутність, структура та межі державного боргу
50. Особливості публічних фінансів в Україні при УНР і гетьмані Скоропадському

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Карлін М. І. Суспільні фінанси в умовах демократії: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 228 с.
2. Karlin M., Ivashko O. Reforma decentralizacji na Ukrainie: obecny stan, wyniki, perspektywy. *Studia dualne szansą na wdrażanie innowacji i rozwój gospodarki*; red. naukowa S. Skrzypek-Ahmed. Lublin: WSEiI w Lublinie, 2019. S. 153–160.
3. Karlin, M., Prots, N., & Prots, V. (2020). Роль мінімальної заробітної плати в системі дотримання соціальної справедливості при фінансуванні бюджетних установ. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 3(34), С. 358-365. <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/2932>.
4. Карлін М. І. Фінансові порушення в реалізації державних закупівель і засоби їх мінімізації. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. № 2 (26). С. 87-93.
5. Карлін М. І., Проць Н. В. Проблеми та необхідність «зеленого фінансування» у повоєнний період відбудови економіки України. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Том 3 (31). 2022. С. 29-36.

Додаткова

1. Карлін М. І. Механізм забезпечення кліматичної безпеки держави. Механізми забезпечення соціоекологічної безпеки держави : колективна монографія /за ред. Л. М. Черчик. Луцьк: Терен, 2019. С.96–114.
2. Карлін М.І., Івашко О. А. «Зелені» фінанси як новий напрям залучення інвестицій в економіку України. *Економічний форум*. Луцьк. Луцький національний технічний університет. 2020. № 3. С. 97–104.
3. Karlin M., Batiuk O. Fiscal decentralization in the countries of the Visegrad group and Ukraine: a comparative analysis. *Visegrad journal on human rights*. № 1. 2021. S. 155-162.

4.Сучек С.І., Карлін М.І. Шляхи трансформації екологічного оподаткування в Україні в контексті євроінтеграції. Економіка та суспільство. 2021. № 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/745> DOI: 10.32782/2524-0072/2021-31-71

5.Карлін М. І., Проць Н. В., Проць В. І. Екологічні податки та екологічне фінансування територіальних громад: досвід України та ЄС. *Світ фінансів*. 2022. № 2. С. 133-143.

Інтернет-ресурси

1.Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

2.Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.

3. Karlin, M., Prots, N., & Prots, V. (2020). Роль мінімальної заробітної плати в системі дотримання соціальної справедливості при фінансуванні бюджетних установ. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 3(34), С. 358-365. <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/2932>.

4. Бонд Р. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: Факти та висновки. URL: http://www.uaib.com.ua/files/articles/1369/84/finlit_survey_6dec2010_ua.pdf.

5. Канцир В. Курс на протекціонізм: чи може локалізація врятувати українських виробників. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2020/09/7/664779/>